

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา
The Development of Supplementary Course under Learning Outcome and Learning Management Process for Entering into ASEAN Community, Foreign Languages Learning Area for Thai-Laos-Cambodian Border Schools

สิทธิพล อัจฉินทร์ (Sitthipon Art-in)¹

อังคณา ตุงคะสมิต (Angkana Tungkasamit)²

ลัดดา ศิลาน้อย (Ladda Silanoi)³

ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (Teerachai Netthanomsak)⁴

ศิริพงษ์ เพ็ญศิริ (Siripong Preysiri)⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับ

1ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*corresponding author, e-mail: asitthi@kku.ac.th

โรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา จำนวน 41 คน จาก 32 โรงเรียน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม แบบประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแบบสัมภาษณ์ ผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษได้พัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 41 รายวิชา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมได้ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 75.61 และระดับดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.39 2) ผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครูผู้สอนสามารถพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมและจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop the Supplementary Course under the Learning Outcome and Learning Management Process for entering into ASEAN Community, Foreign Languages Learning Area for Thai-Laos-Cambodian Border Schools, and 2) to study the findings from using the Supplementary Course under the Learning Outcome and Learning Management Process for entering into ASEAN Community, Foreign Languages Learning Area for Thai-Laos-Cambodian Border Schools. The research Design was Research and Development. The target group included 41 English Teachers of Basic Education Schools in Thai-Laos-Cambodian Border Schools, from 32 schools. The research instrument consisted of: 1) the Supplementary Course Evaluation Form, 2) the Learning Management Evaluation Form for entering into ASEAN Community, and 3) the Interview Form of the findings in using the Supplementary Course. Data were analyzed by calculating the Mean, Standard Deviation, and Percentage. In addition, the Content Analysis was performed.

The research findings found that: 1) the findings of development in Supplementary Course under the learning Outcome and Learning Management Process for entering into ASEAN Community, found that the English Teachers developed 41 Supplementary Course, Foreign Languages Learning Area for Grade 1 Students - Grade 9 Students. For the evaluative findings in the Propriety or Appropriateness of Supplementary Course, found that in overall, the Supplementary Course was appropriate in "the Highest" level. Thirty One English Teachers or 75.61% of them, were able to establish the Supplementary Course in "Very Good" level of quality. Ten English Teachers or 24.39% of them, could perform in "Good" level. 2) The findings in using the Supplementary Course, found that the English Teachers were able to manage the learning for entering into ASEAN Community, in overall, in "Very Good" level. Considering each aspect, found that there were 4 aspects including the evaluative findings in "Very Good" level: 1) the Learning Management, 2) the Students, 3) the Learning Media and Source, and 4) the Measurement and Evaluation.

For the Preparation for Learning Management, and the Creation of Learning Management Climate, the evaluative findings were in "Good" level. Besides, it was also found that the school administrators and teachers were aware of Learning Management for entering into ASEAN Community. The teachers were able to develop the Supplementary Course as well as the Learning Management for entering into ASEAN Community efficiently. As a result, Thai Children had Thai characteristic of Thai Children in ASEAN Community for 3 aspects: 1) the Knowledge, 2) the Skill/Process, and 3) the Attitude aspects.

คำสำคัญ: หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา
ต่างประเทศ โรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

Keywords: Supplementary Course, ASEAN Community, Foreign Languages Learning
Area, Thai-Laos-Cambodian Border Schools

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้สามารถปรับตัวและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) รวมทั้งการเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) จากกระแส

แสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ได้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร (ทวิศักดิ์ ตั้งปฐมวงศ์, 2554) จากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่ชะอำ-หัวหิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2552 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ค.ศ. 2009-2015) เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 โดยความร่วมมือของประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน ได้ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือกับอาเซียน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียนในเวทีโลก ส่งผลให้ทุกภาคส่วนต้องเร่งแสวงหาความร่วมมือเพื่อเดินหน้าขับเคลื่อนเตรียมพร้อมเด็กไทยก้าวสู่ประชาคมอาเซียนตามเป้าหมาย โดยเฉพาะให้กลไกการศึกษาเป็นตัวนำสำคัญในการขับเคลื่อนให้สามารถก้าวไปได้อย่างมีทิศทาง องค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการ จึงต้องเร่งเครื่องก้าวเดินอย่างไม่หยุดนิ่ง จะเห็นได้จากการระดมความคิดเห็นในหลากหลายเวทีจากผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 เสาหลัก รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้อง ทำให้พบข้อเสนอแนวทางมากมาย เช่น การให้ความรู้แก่พลเมือง ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้าน การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และจิตสำนึกของพลเมืองอาเซียน ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมจัดกิจกรรมด้านการศึกษา สร้างเด็กให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ การจัดหลักสูตรการศึกษาอาเซียน ด้วยการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน เป็นต้น รวมทั้งได้มีการเร่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้รู้จักวัฒนธรรม สังคม ความเป็นอยู่ของเพื่อนบ้านอีก 9 ประเทศที่จะสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมั่นใจ โดยการดำเนินโครงการพัฒนาประชาคม

สู่อาเซียน (Spirit of ASEAN) เพื่อรองรับการรวมกลุ่มของประเทศอาเซียน ในปี 2558 (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553)

ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทยและคนทั่วโลก ตลอดจนการติดต่อสื่อสารในประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และมุมมองของสังคมโลก อันจะนำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับประชาคมอาเซียนได้ จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ โดยความร่วมมือในการพัฒนาภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ 4 สาระ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่พบว่า ควรมีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนและบุคลากร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2555; ประมวล เข็นนอก, 2555; พิศสมัย พันธูลาวลัย, 2555) และสถานศึกษาควรกำหนดรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม (ประมวล เข็นนอก, 2555) เพราะการจัดการเรียนรู้โดยการกำหนดสาระเกี่ยวกับอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ครูผู้สอนจึงควรพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระภาษาอังกฤษและได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนควบคู่ไปด้วย

เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เอื้อต่อการเป็นพลเมืองอาเซียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ

คณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านภาษาอังกฤษและความรู้เกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียนในเขตรอยต่อชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกและเป็นการขับเคลื่อนการศึกษาไทยให้ก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนและเวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย-ลาว ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ จำนวน 21 คน จาก 21 โรงเรียน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 20 คน จาก 11 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 41 คน จาก 32
โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

- 2.1 ความเหมาะสมของหลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และ
กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย
ลาว กัมพูชา
- 2.2 ผลการใช้หลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการ
จัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ ของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง วิชาภาษาอังกฤษ
กล่าวคือ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในวิชาภาษาอังกฤษ
สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อให้โรงเรียนนำไปใช้ในการจัดการ
เรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งศึกษา
ผลการใช้หลักสูตรระดับรายวิชาที่พัฒนาขึ้น

4. ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย คือ ระหว่างตุลาคม 2555 - กันยายน 2556

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการ
จัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา
ต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เป็นรูปแบบการวิจัย
และพัฒนา (Research & Development) ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

**การวิจัยระยะที่ 1 (Research 1: R₁) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนา
หลักสูตรระดับรายวิชา** ดำเนินการโดย 1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับประชาคม
อาเซียน บทบาทของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน การพัฒนาหลักสูตร
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชา หลักสูตรแกนกลางการ

ศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 2) วิเคราะห์ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชา และการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 3) ศึกษาและวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา 4) วิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน เขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ผลการวิจัยโครงการย่อยที่ 1) ซึ่งพบว่า 4.1) สภาพปัจจุบันสถานศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการกำหนดหลักสูตร ด้านองค์ประกอบหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้และการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการประเมินหลักสูตร 4.2) ด้านความต้องการจำเป็นสถานศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนไว้ในหลักสูตร การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต้องอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนท้องถิ่นให้เกิดขึ้นเป็นหลัก และเชื่อมโยงสู่มิติต่างๆ ของกลุ่มประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน โดยใช้วัฒนธรรมของแต่ละประเทศเป็นสื่อกลางสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างวิถีชีวิตประจำวันกับผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นความรู้สึกของความร่วมมือและมิตรภาพ มากกว่าการเอาเปรียบหรือการแข่งขันที่นำไปสู่ความขัดแย้ง 5) วิเคราะห์ผลการพัฒนาผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา (ผลการวิจัยโครงการย่อยที่ 2) ซึ่งพบว่า ผลการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นควรครอบคลุมคุณลักษณะของผู้เรียนที่เอื้อต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ ตัวอย่างผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น 5.1) อ่านจับใจความสำคัญและตอบคำถาม

จากการฟังและอ่านบทสนทนาเรื่องสั้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 5.2) พุดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ สถานที่ท่องเที่ยว อาหาร ประเพณี และเครื่องแต่งกายของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน 5.3) สนทนาแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของตนเองที่มีต่อประชาคมอาเซียน เป็นต้น และ 6) สรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาและจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2 (Development 1: D₁) การพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา
ดำเนินการโดย 1) ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคือเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ได้กลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย-ลาว ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 21 คนจาก 21 โรงเรียน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 20 คน จาก 11 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 41 คน จาก 32 โรงเรียน 2) พัฒนาครูกลุ่มเป้าหมายโดยการฝึกอบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3) ครูผู้สอนที่ผ่านการฝึกอบรมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 4) นำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่ครูผู้สอนพัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 5) ประเมินเอกสารหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่ครูผู้สอนพัฒนาขึ้น โดยใช้แบบประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้ประเมินเอกสารหลักสูตรมีจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้สอนซึ่งเป็นเจ้าของผลงาน ผู้วิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร

และการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ ได้แก่ แบบประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (Percentage)

การวิจัยระยะที่ 3 (Research 2: R₂) การนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดำเนินการโดย 1) ครูผู้สอนวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และคำอธิบายรายวิชา เพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยจัดทำโครงสร้างรายวิชาเป็นรายปีสำหรับระดับชั้นประถมศึกษา และรายภาคสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษา 2) ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้อยู่ระหว่าง 12-18 ชั่วโมง/ห้องเรียน 3) ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ในรายวิชาตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางแผนไว้ 4) ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้ประเมินมีจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้สอนประเมินตนเอง เพื่อนครูประเมิน และผู้วิจัยประเมิน 5) สรุปผลการศึกษานำหลักสูตรหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา จำนวน 41 คน จาก 32 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ ได้แก่ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) 5 ระดับ ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิจัยระยะที่ 4 (Development 2: D₂) การประเมินผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ดำเนินการโดย 1) ประสานกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม วิชาภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ประเมินผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียนไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ 3) สรุปผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 4) ครูผู้สอนและโรงเรียนดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา จำนวน 41 คน จาก 32 โรงเรียน รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ผลการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปและอภิปรายผล

1) ผลการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาภายใต้ผลการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษได้พัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 41 รายวิชา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมประกอบด้วยรหัสวิชา ชื่อรายวิชา เวลาเรียน ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ตัวอย่างรหัสวิชาและชื่อรายวิชา เช่น อ12201 Amazing of ASEAN, อ22201 Welcome to ASEAN, อ23201 Hello ASEAN, อ23201 ASEAN Community เป็นต้น

ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การกำหนดรหัสวิชา	4.86	0.37	มากที่สุด
2.	การกำหนดชื่อรายวิชา	4.67	0.60	มากที่สุด
3.	การกำหนดผลการเรียนรู้	4.66	0.63	มากที่สุด
4.	การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้	4.53	0.68	มากที่สุด
5.	การกำหนดคำอธิบายรายวิชา	4.63	0.67	มากที่สุด
6.	การกำหนดผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้	4.64	0.70	มากที่สุด
7.	การจัดทำโครงสร้างรายวิชา	4.65	0.58	มากที่สุด
8.	การออกแบบตารางการจัดการเรียนรู้	4.47	0.57	มาก
9.	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้: สาระสำคัญ	4.54	0.62	มากที่สุด
10.	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้: จุดประสงค์การเรียนรู้	4.54	0.72	มากที่สุด
11.	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้: สาระการเรียนรู้	4.61	0.68	มากที่สุด
12.	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้: กิจกรรมการเรียนรู้	4.58	0.66	มากที่สุด
13.	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้: สื่อการเรียนรู้	4.49	0.58	มาก
14.	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้: การวัดและประเมินผล	4.56	0.70	มากที่สุด
รวม		4.60	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดรหัสวิชา ($\bar{X} = 4.86$, S.D.=0.37) รองลงมาคือ การกำหนดชื่อรายวิชา ($\bar{X} = 4.67$, S.D.=0.60) และการกำหนดผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.66$, S.D.=0.63) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล

ระดับคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม	ผลการประเมิน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลงานอยู่ในระดับดีมาก	31	75.61
ผลงานอยู่ในระดับดี	10	24.39
ผลงานอยู่ในระดับปานกลาง	-	-
ผลงานอยู่ในระดับพอใช้	-	-
ผลงานอยู่ในระดับควรปรับปรุง	-	-
รวม	41	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนสามารถจัดทำหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษได้ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 75.61 และระดับดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.39 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบกับกระบวนการฝึกอบรมครูผู้สอนด้านการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ กิจกรรมการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากวิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาและวิเคราะห์ตัวอย่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

เริ่มตั้งแต่การกำหนดรหัสวิชา ชื่อรายวิชา กำหนดเวลาเรียน กำหนดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์ ผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ เขียนคำอธิบายรายวิชา จัดทำผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริง การนำเสนอผลงาน รวมทั้งร่วมกันวิพากษ์ และอภิปรายอย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ส่งหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้วิทยากรได้ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบ ของหลักสูตร เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมได้รับขวัญและกำลังใจอย่างดีจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษา นิเทศก์ในเขตพื้นที่ที่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมส่งผลให้ครูผู้สอนที่เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวง ศึกษาธิการ (2554) ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น สถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน และมีทักษะพร้อม ที่จะเข้าสู่การรวมกลุ่มเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นพลเมืองอาเซียน ที่มีคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยพิจารณา นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ประการ (ปี 2553 - 2554) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนให้บรรลุ เป้าหมายพิจารณาจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2554 ข้อที่ 8 ที่กำหนดไว้ว่า นักเรียน ครู และสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน วิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะที่ พึงประสงค์เกี่ยวกับอาเซียน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน จัดทำรายวิชาพื้น ฐานที่บูรณาการอาเซียน รายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นอาเซียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้น อาเซียน จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ผลงานวิจัยสอดคล้องกับผลงาน วิจัยของ Olkin (2004); Jeanpierre, Oberhauser & Freeman (2005); Castle, Fox & Sounder (2006); พระราชรัตนมงคล [มนตรี ยางธิสาร] (2554); สิทธิพล อาจอินทร์ (2555); วรรณชัย

วรรณสวัสดิ์ (2555) ที่พบว่าการพัฒนาครูผู้สอนโดยการฝึกอบรม สามารถพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ผลการใช้หลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติม โดยประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้	4.50	0.68	ดี
2.	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.60	0.74	ดีมาก
3.	ด้านการสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้	4.49	0.74	ดี
4.	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.56	0.76	ดีมาก
5.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.53	0.78	ดีมาก
6.	ด้านผู้เรียน	4.57	0.77	ดีมาก
	รวมทุกด้าน	4.54	0.74	ดีมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.74) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.57$, S.D.=0.77) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.76) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.53$, S.D.=0.78) ส่วนด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.68) และด้านการสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$, S.D.=0.74) มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากครูที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาและการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กิจกรรมการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการ

เรียนรู้มีการนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกปฏิบัติ และได้ร่วมกันวิพากษ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการนำนวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้แก่การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (Project Based Learning) (วิจารณ์ พานิช, 2555; ลัดดา ศิลาน้อย และคณะ, 2556) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้น่าสนใจ นักเรียนได้ปฏิบัติจริงได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระภาษาอังกฤษตามที่หลักสูตรกำหนด กล่าวคือ ได้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และเนื้อหาสาระอื่นๆ โดยใช้ความรู้เรื่องอาเซียนเป็นเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน ครูผู้สอนได้พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมและการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้หลายแนวทาง ได้แก่ 1) จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2) จัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยอาจใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกน 3) กำหนดสาระเกี่ยวกับอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม 4) จัดการเรียนรู้ในลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 5) จัดเป็นกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา ซึ่งการจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญและการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนครูผู้สอนพบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาเซียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554) กำหนดไว้ทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการและด้านเจตคติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภาษาต่างประเทศเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมไปใช้โดยเน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดฝึกอบรมครูผู้สอนด้านการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติม ควรจัดช่วงเวลาให้ครูผู้สอนได้จัดทำหลักสูตรตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติม คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดรหัสวิชา ชื่อรายวิชา กำหนดเวลาเรียน กำหนดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ เขียนคำอธิบายรายวิชา จัดทำผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดช่วงเวลาในการส่งเอกสารหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจในคุณภาพของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยศึกษานิเทศก์หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนในกรณีที่ครูผู้สอนประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และทำการวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนไปด้วย เพื่อให้ทราบผลการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และวิธีการแก้ปัญหา เพื่อเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการอื่นๆ ได้แก่ จัดการเรียนรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ จัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดเป็นกิจกรรมเสริมที่เป็นกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อทราบผลการจัดการเรียนรู้ และมีแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้วยวิธีการที่หลากหลายต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย ประเภททุนอุดหนุนทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2555 คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณสำหรับการสนับสนุนให้โครงการวิจัยบรรลุผลสำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทวีศักดิ์ ตั้งปฐมวงศ์. (2554). ประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน คืออะไร และสำคัญอย่างไร?.วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2554, จาก <http://thaingo.org/writer/view.php?id=1324>.
- ประมวล เข็นนอก. (2555). การเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระราชรัตนมงคล [มนตรี ยางธิสาร]. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิธีสอนศิลปกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของพระสอนศิลปกรรม ตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). โครงการพัฒนาบุคลากร
และผลิตภาพบุคคลากรเพื่อรองรับการเปิดอาเซียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศมัย พันธูลาวัฒน์. (2555). ความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ
สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสู่ประชาคมอาเซียน.
รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2553). กลไกขับเคลื่อนการศึกษา...ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. สถาบันสังคม
ศึกษาสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2554, จาก [http://social.obec.go.th/
node/81](http://social.obec.go.th/node/81).
- ลัดดา ศิลาน้อย, อังคณา ตุงคะสมิต, ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์, สิทธิพล อาจอินทร์ และศิริพงษ์
เพ็ญศิริ. (2556). เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาผลการ
เรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน ในเขตชายแดนไทย ลาว กัมพูชา. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรรณชัย วรรณสวัสดิ์. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอน
วิชาชีพโดยใช้สื่อการสอนประเภทเกม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขา
ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สดศรี-สฤษดิ์วงศ์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการ
จัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. ค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2554
จาก <http://social.obec.go.th/library/document/asean/book01/section4.pdf>.
- _____. (2554). แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- _____. (2554). แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2554, จาก <http://bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/ed-building-ASEANcommunity.pdf>.
- สิทธิพล อัจฉินทร์. (2555). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Castle, S., Fox, Rebecca K., & Souder, Kathleen O. (2006). Do Professional Development School (PDSs) Make a Difference?: A Comparative Study of PDS and Non-PDS Teacher Candidates. *Journal of Teacher Education*. 57(1): 65-80.
- Jeanpierre, B., Oberhauser, K. & Freeman, C. (2005). Characteristics of Professional Development That Effect Change in Secondary Science Teachers' Classroom Practices. *Journal of Research in Science Teaching*. 42(6): 668-690.
- Olkin, Ariene H. (2004). Outcomes of Science Teacher Development Program for Middlelevel Interdisciplinary Teams: Relationships Among Teachers' Beliefs, School Contexts, and Implementation. Digital Dissertation DAI-A65/02. Retrieved August, 20, 2013, from <http://www.UMI Proquest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract.htm>.